

ZAKON O FISKALNIM SUSTAVIMA

Sarajevo, srpanj 2009.

Na temelju članka III. 1. točka c), koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članku IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, na _____ sjednici Zastupničkog doma održanoj _____ i na _____ sjednici Doma naroda održanoj _____ usvojio je

ZAKON O FISKALNIM SUSTAVIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

- (1) Ovim Zakonom uređuju se pitanja evidentiranja prometa putem fiskalnih sustava, dijelovi, tehničke i funkcionalne osobine fiskalnih sustava, osobine fiskalnih uređaja (fiskalne kase/pisača, terminala i drugih fiskalnih uređaja) osobine fiskalnih proizvoda, osobine softverskih aplikacija, fiskalni dokumenti, stavljanje u promet fiskalnog sustava, fiskalizacija fiskalne kase/pisača, ili drugog uređaja, evidentiranje, storniranje i reklamiranje prometa, servisiranje fiskalnog sustava, kontrola fiskalnog uređaja i fiskalnog proizvoda, kontrola evidentiranja prometa preko fiskalne kase/pisača i drugog uređaja, kontrola ovlaštenog servisa, ovlasti za donošenje podzakonskih akata i kaznene odredbe.
- (2) Pod fiskalnim proizvodima u smislu ovoga Zakona podrazumijevaju se posebni proizvodi za evidentiranje prometa robe i usluga koje definira ovaj Zakon i koje bliže propisuje svojim pravilnicima i drugim aktima ministar finansija/ministar financija Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministar).

Članak 2. (Definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

Ministar je ministar finansija/ministar financija Federacije Bosne i Hercegovine;

Fiskalni sustav predstavlja kombinaciju fiskalnih proizvoda definiranih ovim Zakonom;

Fiskalizacija je postupak stavljanja fiskalne kase/pisača ili dugog fiskalnog proizvoda u funkciju evidentiranja prometa suglasno ovom Zakonu.

Fiskalni uređaj je fiskalna kasa/pisač ili drugi uređaj za registriranje prometa dobara i usluga unesenih u njenu bazu podataka o dobrima i uslugama koji se na propisani način priopćuju kupcu dobara, odnosno korisniku usluga (klijentu) uz istovremeno evidentiranje na kontrolnoj traci ili drugom mediju fiskalne kase ili drugom fiskalnom uređaju, njihovo periodično evidentiranje u fiskalnoj memoriji fiskalne kase/pisača ili drugog fiskalnog uređaja kao i formiranje ispisanih fiskalnih dokumenata.

Fiskalni proizvodi su posebni proizvodi definirani ovim Zakonom u koje spadaju fiskalni uređaji (fiskalna kasa/pisač, terminal, drugi uređaji) i softverska aplikacija, kao i drugi proizvodi definirani Pravilnikom.

Terminal je uređaj za daljinsko očitavanje podataka iz fiskalnog uređaja koji osigurava žičnu dvosmjernu komunikaciju s fiskalnim uređajem i bežičnu dvosmjernu komunikaciju sa serverom PU, čime omogućava zadavanje komandi od servera PU, očitavanje podataka iz fiskalnog uređaja i prijenos tih podataka do servera PU.

Fiskalni modul sadrži i posebno ugrađenu fiskalnu memoriju, kao i druge informatičke dijelove koje, sukladno razvoju informatičkih tehnologija, propisuje Pravilnik.

Softverska aplikacija izvršava se na nadređenom računalu i omogućava dvosmjernu komunikaciju nadređenog računala s fiskalnim uređajem preko porta fiskalnog uređaja i naročito zadavanje komandi fiskalnom uređaju od nadređenog računala.

Baza podataka o dobrima i uslugama sadrži jednoznačno i nedvosmisleno identificiran naziv dobara ili usluga, naziv jedinice mjere, cijenu jedinice mjere i oznaku propisane porezne stope.

Fiskalni dokumenti su: fiskalni račun, reklamirani račun, presjek stanja, dnevno izvješće, periodično izvješće i drugi posebni dokumenti definirani ovim Zakonom i propisani Pravilnikom.

Fiskalni logo predstavlja grafički prikazani znak bliže propisan Pravilnikom.

Zabranjeno razdoblje se definira se od trenutka formiranja prvog fiskalnog računa ili prvog reklamiranog računa nakon formiranja posljednjeg dnevnog izvješća do trenutka formiranja prvog narednog dnevnog izvješća.

Dozvoljeno razdoblje se definira od trenutka formiranja posljednjeg dnevnog izvješća do trenutka formiranja prvog narednog fiskalnog računa ili prvog narednog reklamiranog računa.

Specifikacija poreznih stopa predstavlja vezu oznaka poreznih stopa s vrijednostima poreznih stopa u postocima.

Promet/Evidentirani promet predstavlja podatke o vrijednosti prodanog dobra, odnosno izvršene usluge.

Artikli su roba i usluge.

Klijent je osoba koja kupuje dobro, odnosno koristi uslugu.

Obveznik je svaka pravna osoba i poduzetnik koji su obvezni evidentirati svaki pojedinačno ostvareni promet preko fiskalnog sustava u skladu s ovim Zakonom i Pravilnikom, prenosi podatke do servera PU pomoću terminala i zadaje komande fiskalnom uređaju pomoću softverske aplikacije u slučajevima definiranim ovim Zakonom i Pravilnikom.

Gotovina u kasi predstavlja razliku zbroja gotovine koju su uplatili klijenti i gotovine koju je u kasu unio blagajnik i zbroja gotovine vraćene klijentima i gotovine koju je iz kase iznio blagajnik.

Pravna osoba je osoba koja je po važećim propisima registrirana za obavljanje određene gospodarske i druge zakonom propisane djelatnosti.

Poduzetnik je svaka fizička osoba koja je kod nadležnog organa registrirana za obavljanje samostalne gospodarske i druge zakonom propisane djelatnosti.

Proizvođač je domaća pravna osoba koja proizvodi fiskalne sustave i/ili dijelove fiskalnog sustava.

Registrirani proizvođač je proizvođač koga je registriralo Ministarstvo.

Ovlašteni proizvođač je registrirani proizvođač s odobrenjem Ministarstva, za određeni tip fiskalnog sustava.

Komisija Ministarstva je komisija koju imenuje Ministar, a koja predlaže davanje suglasnosti za stavljanje fiskalnog sustava u slobodan promet i obavlja druge poslove propisane Pravilnikom.

Stornirani evidentirani promet predstavlja podatke o vrijednosti stornirane prodane robe, odnosno stornirane izvršene usluge.

Ostvareni evidentirani promet predstavlja razliku evidentiranog i storniranog prometa,

Ostvareni evidentirani porez predstavlja porez izračunat na temelju ostvarenog evidentiranog prometa,

Reklamirani promet predstavlja podatke o vrijednosti vraćene robe, odnosno reklamirane usluge,

Stornirani reklamirani promet predstavlja podatke o vrijednosti stornirane vraćene robe, odnosno stornirane reklamirane usluge.

Ostvareni reklamirani promet predstavlja razliku reklamiranog i storniranog reklamiranog prometa.

Ostvareni reklamirani porez predstavlja porez izračunat na temelju ostvarenog reklamiranog prometa.

Ostvareni promet predstavlja razliku ostvarenog evidentiranog prometa i ostvarenog reklamiranog prometa,

Evidencija je evidencija o osobama kojima je dana suglasnost za stavljanje u promet fiskalne kase.

Evidentiranje prometa predstavlja sve tri operacije: evidentiranja, storniranja i reklamiranja prometa, koje se izvršavaju pomoću fiskalne kase, gotovine koju je u kasu unio blagajnik, i zbroja gotovine vraćene klijentima i gotovine koju je iz kase iznio blagajnik.

Nefiskalni dokumenti su svi dokumenti koje ispisuje fiskalni uređaj, tako da budu različiti od fiskalnih dokumenata na očigledan način.

Prodajno mjesto je mjesto na kome obveznik obavlja promet robe, odnosno pruža usluge.

Ovlašteni distributer je osoba koju je ovlaštenu proizvođač ovlastio za zaključivanje ugovora s obveznikom o kupovini fiskalnih proizvoda, kao i za poduzimanje drugih radnji propisanih ovim Zakonom.

Servisiranje obuhvaća popravku neispravnosti i tehnički pregled fiskalnih proizvoda.

Ovlašteni servis je osoba koju je ovlaštenu proizvođač ovlastio za zaključivanje ugovora s obveznikom o servisiranju fiskalnih proizvoda i pružanju tehničke podrške obvezniku za korištenje fiskalnih proizvoda, kao i za poduzimanje drugih radnji propisanih ovim Zakonom.

Ovlašteni serviser je osoba koju je ovlaštenu proizvođač ili ovlaštenu servis ovlastio za servisiranje fiskalnih proizvoda i pružanje tehničke podrške obvezniku za korištenje fiskalnih proizvoda, kao i za poduzimanje drugih radnji propisanih ovim Zakonom i Pravilnikom.

Ovlaštena osoba PU je inspektor PU kome je PU dala posebnu ovlast za kontrolu i poduzimanje drugih radnji propisanih ovim Zakonom,

Ovlaštena osoba nadležnog organa je tržišni i drugi inspektor kome je Ministar dao posebnu ovlast za kontrolu i poduzimanje drugih radnji propisanih ovim Zakonom.

Članak 3. (Skraćenice)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu skraćeni su na sljedeći način:

- a) **“PU”** predstavlja skraćenicu za Poreznu upravu Federacije Bosne i Hercegovine,
- b) **“IBFK”** predstavlja skraćenicu za identifikacijski broj fiskalne kase,
- c) **“IBFM”** predstavlja skraćenicu za identifikacijski broj fiskalnog modula,
- d) **“PDV”** predstavlja skraćenicu za porez na dodanu vrijednost,
- e) **“IBO”** predstavlja skraćenicu za jedinstven identifikacijski broj obveznika ovog Zakona, koji predstavlja JIB - jedinstveni identifikacijski broj obveznika dodijeljen od strane Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 4. (Komisija)

- (1) Za utvrđivanje i kontrolu ispunjenosti uvjeta za izdavanje odobrenja iz članka 11. ovoga Zakona i pripremu prijedloga za izdavanje i ukidanje odobrenja proizvođaču, Ministar imenuje Komisiju.
- (2) Komisija obavlja i druge poslove propisane zakonom i podzakonskim aktima.
- (3) Stručne, tehničke i druge poslove za potrebe Komisije provodi Ministarstvo.
- (4) Ministar za potrebe Komisije u njenom radu može angažirati i druge osobe zaposlene u ministarstvima i drugim organima, kao i neovisne eksperte ovisno o pitanjima koja razmatra Komisija i za čije razmatranje i rješavanje je potrebno stručno znanje i radno iskustvo osobe koja nije član Komisije, bilo kao pojedince stručnjake, bilo kao radnu skupinu.

Članak 5. (Obveza evidentiranja prometa preko fiskalne kase ili drugog fiskalnog proizvoda)

- (1) Obvezu evidentiranja svakog pojedinačno ostvarenog prometa preko fiskalne kase ili drugog fiskalnog proizvoda i to neovisno od načina plaćanja (gotovina, ček, kartica, virman i slično) ima svaka osoba koja je upisana u odgovarajući registar za promet dobara, odnosno za pružanje usluga klijentima.
- (2) Bliži način definiranja i izvršenja obveze kao i sve druge tehničke i operativne aktivnosti vezne za obveze iz stavka 1. ovoga članka propisuje Ministar svojim aktom.

Članak 6. (Izuzeća)

- (1) Obveza iz članka 5. stavak 1. ne odnosi se na:

- a) samostalnog poljoprivrednog proizvođača, u slučaju prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda na pijačnim tezgama i obiteljskom poljoprivrednom gazdinstvu,
- b) vlasnika samostalne zanatske radnje, u slučaju prodaje vlastitih proizvoda umjetničkog i starog zanatstva i domaće radinosti na pijačnim tezgama i sličnim objektima,

- c) bankarska pravna osoba, u slučaju da obavlja financijske transakcije preko bankovnih računa,
- d) energetska, komunalna, telekomunikacijska i druga javna poduzeća koja naknadu za prodanu robu, odnosno pružene usluge naplaćuju ispostavljanjem računa o obračunu potrošnje preko mjernih instrumenata (električna energija, plin, grijanje, voda, telefon i dr.),
- e) poštanske aktivnosti i prijevoz i isporuku poštanskih pošiljki,
- f) obvezno socijalno osiguranje,
- g) djelatnost vjerskih organizacija,
- h) umjetničko i književno stvaralaštvo i scensku umjetnost,
- i) rad umjetničkih ustanova,
- j) djelatnost knjižnica,
- k) djelatnost arhiva,
- l) djelatnost muzeja,
- m) prodaju preko automata,
- n) djelatnost čistača cipela, nosača i osoba za parkiranje automobila;
- o) djelatnosti obrazovanja (predškolsko, osnovno, srednje i visoko).

(2) Osoba na koju se ne odnosi obveza u smislu stavka 2. ovoga članka, a istovremeno obavlja i djelatnosti koje nisu izuzete, odnosno oslobođene od obveze evidentiranja prometa preko fiskalne kase ili drugog fiskalnog proizvoda i prijenosa podataka preko terminala do servera PU u smislu stavka 1. ovoga članka, dužna je svaki pojedinačni promet prilikom obavljanja tih djelatnosti registrirati preko fiskalne kase ili drugog uređaja, kao i prenijeti podatke preko terminala do servera PU.

Članak 7. (Fiskalni sustav)

Fiskalni sustav sastoji se od : (u daljnjem tekstu: dijelovi fiskalnog sustava):

- a) fiskalnog uređaja
- b) softverske aplikacije ili
- c) drugih tehnoloških, tehničkih i softverskih dijelova (dodataka) sukladno napretku informacijske tehnologije.

II. OSOBINE FISKALNIH SUSTAVA

Članak 8. (Vrste fiskalnih sustava)

Fiskalni sustav može biti realiziran kao:

- a) fiskalna registar kasa koja prima komande od blagajnika preko tastature fiskalne registar kase;
- b) fiskalni pisač koji prima komande od nadređenog računala preko porta fiskalnog pisača;
- c) fiskalna registar kasa - pisač koja prima komande od blagajnika preko tastature i od nadređenog računala preko porta fiskalne registar kase – pisača.
- d) na drugi način sukladno napretku informacijske tehnologije.

Članak 9.
(Vrste plombi fiskalnih sustava)

Dijelovi fiskalnog sustava posjeduju sljedeće plombe:

- a) servisnu plombu,
- b) programsku plombu,
- c) fiskalnu plombu,
- d) i druge plombe

Oblik plombi i način plombiranja propisuju se Pravilnikom.

Članak 10.
(Tehničke i funkcionalne karakteristike dijelova fiskalnih sustava, vrste servisiranja, vrste resetiranja i oznake fiskalnih dijelova i fiskalnih postupaka)

Sukladno napretku informacijskih tehnika i tehnologija podzakonskim aktima propisuju se:

- tehničke i funkcionalne karakteristike dijelova fiskalnih sustava,
- vrste servisiranja i tipove reseta dijelova fiskalnih sustava,
- oznake poreznih stopa,
- oznake sredstava plaćanja,
- IBFK IBFM kao i druge oznake i druge tehničke i operativne upute.

Članak 11.
(Uvjerenje o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika)

- (1) Prije početka puštanja u promet fiskalnog sustava ovlašteni proizvođač je dužan da za dijelove fiskalnog sustava pribavi uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika.
- (2) Uvjerenje iz stavka 1. izdaje Ministar na prijedlog Komisije.
- (3) Ministarstvo objavljuje u «Službenim novinama FBiH» popis izdanih uvjerenja iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) U slučaju izmjene tehničkih i funkcionalnih karakteristika fiskalne kase i drugog tehničkog elementa za koju je dana suglasnost, proizvođač je dužan Komisiji dostaviti dopunsko uvjerenje.

V. FISKALNI DOKUMENTI

Članak 12.

Fiskalni dokumenti su:

- a) Fiskalni račun,
- b) Reklamirani račun,
- c) Presjek stanja,
- d) Dnevno izvješće,
- e) Periodično izvješće,
- f) Drugi dokumenti propisani Pravilnikom.

Članak 13.
(Postupci s fiskalnim dokumentima)

Izgled, ispis, izdavanje, evidentiranje, dostavljanje, čuvanje i druge aktivnosti oko fiskalnih dokumenata propisuje Ministar.

Članak 14.
(Ostali slučajevi evidentiranje prometa preko fiskalne kase)

(1) U svim slučajevima neispravnosti fiskalne kase, oduzimanja fiskalne kase od strane nadležnog organa, krađe, uništenja i oštećenja fiskalne kase, kao i u svim ostalim slučajevima propisanim ovim Zakonom i Pravilnikom, obveznik je dužan evidentirati svaki pojedinačno ostvareni promet dobara i usluga klijentima na sljedeći način:

- a) preko druge ispravne fiskalne kase ili drugog fiskalnog uređaja u objektu, odnosno na mjestu na kojem obavlja promet;
- b) izdavanjem posebno propisanog fiskalnog računa u dva primjerka, ukoliko se u objektu, odnosno na mjestu na kojem obavlja promet, ne nalazi druga ispravna fiskalna kasa ili drugi fiskalni uređaj;

(2) Obveznik je dužan da sav promet evidentiran na način iz stavka 1. točka b) naknadno evidentira preko ispravne fiskalne kase, odnosno drugog fiskalnog uređaja.

VI. STAVLJANJE U PROMET FISKALNOG SUSTAVA

Članak 15.
(Registracija i odobrenja)

- (1) Fiskalni sustav ili njegove dijelove može stavljati u promet samo registrirani proizvođač s odobrenjem za taj tip fiskalnog sustava (u daljnjem tekstu: ovlašteni proizvođač).
- (2) Ministar, na prijedlog Komisije, izdaje rješenje za registraciju proizvođača i brisanje iz registra registriranih proizvođača.
- (3) Ministar, na prijedlog Komisije, izdaje i ukida odobrenje za određeni tip fiskalnog sustava.
- (4) Ministarstvo vodi registar registriranih proizvođača i izdanih odobrenja iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 16.
(Zahtjev za registriranje proizvođača)

Proizvođač može podnijeti Ministarstvu zahtjev za registriranje, poslije raspisanog javnog poziva, koji sadrži:

- a) popunjen formular za evidentiranje proizvođača,
- b) činidbenu garanciju poslovne banke s klauzulom "bez prigovora" u visini od 700.000 KM i rokom važenja od 12 mjeseci,

- c) Rješenje od nadležnog organa o upisu proizvođača u registar nadležnog organa kao pravne osobe za obavljanje djelatnosti proizvodnje računala i druge opreme za obradu podataka i djelatnosti pružanja savjeta i izrade računalnih programa,
- d) podatke o proizvođaču (naziv i adresa, kadrovska i tehnička opremljenost, reference proizvođača, finansijski kapacitet i sl.),
- e) podatke o organizaciji distributivne mreže (nazivi i adrese ovlaštenih distributera, kadrovska i tehnička opremljenost i sl.),
- f) podatke o organizaciji servisne mreže (nazivi i adrese ovlaštenih servisa, kadrovska i tehnička opremljenost i sl.) i
- g) podatke o finansijskim i drugim pogodnostima za prodaju fiskalnog sustava obvezniku,
- h) drugu dokumentaciju propisanu Pravilnikom.

Članak 17. **(Postupak za registriranje proizvođača)**

- (1) Komisija dostavlja Ministru prijedlog rješenja za registriranje proizvođača na temelju pozitivne ocjene kompletnosti dostavljene dokumentacije iz članka 16. ovoga Zakona.
- (2) Na rješenje Ministra može se izjaviti žalba Vladi.
- (3) Troškove registriranja proizvođača iz članka 16. ovog Zakona snosi proizvođač.
- (4) Rješenje o evidentiranju proizvođača objavljuje se u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

Članak 18. **(Zahtjevi za izdavanje uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika dijelova fiskalnog sustava)**

Registrirani proizvođač podnosi Komisiji zahtjev za izdavanje uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika za određene dijelove fiskalnog sustava koji sadrži:

- a) popunjen formular za ispitivanje uzorka dijela fiskalnog sustava,
- b) komercijalnu brošuru tog dijela fiskalnog sustava, s naznačenim tipom i slikom tog dijela fiskalnog sustava i podacima o proizvođaču,
- c) korisničku i servisnu uputu tog dijela fiskalnog sustava koje obuhvaća: osnovne tehničke podatke, instrukcije o načinu korištenja, programiranja i održavanja, opis konstrukcije, montažni crtež, detaljne električne sheme, popis elektronskih elemenata, komunikacijski protokol, opis i izgled načina plombiranja servisnom plombom, algoritam rada dijela fiskalnog sustava,
- d) pisanu izjavu registriranog proizvođača da taj dio fiskalnog sustava nema skrivene funkcije koje nisu navedene u dokumentaciji iz točke c) ovoga članka,
- e) uzorak dijela fiskalnog sustava namijenjen za ispitivanje,
- f) sva ostala potrebna sredstva za ispitivanje zahtijevana formularom iz točke a) ovoga članka.

Članak 19.
(Postupci za izdavanje uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih
karakteristika dijelova fiskalnog sustava)

- (1) Komisija organizira ispitivanje ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika dijelova fiskalnog sustava.
- (2) Ministar izdaje registriranom proizvođaču uvjerenje iz članka 16. ovoga Zakona na temelju pozitivnog rezultata ispitivanja ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika uzorka djela fiskalnog sustava. U suprotnom, Komisija odbija zahtjev zbog negativnog rezultata ispitivanja ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika uzorka dijelova fiskalnog sustava.
- (3) Troškove ispitivanja iz stavka 1. ovoga članka i izdavanja uvjerenja ili rješenja iz stavka 2. ovoga članka snosi registrirani proizvođač.
- (4) U slučaju izmjene tehničkih i funkcionalnih karakteristika nekog djela fiskalnog sustava za koji je izdano uvjerenje, registrirani proizvođač dužan je pribaviti od Komisije novo uvjerenje o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika tog djela fiskalnog sustava prije stavljanja u promet.

Članak 20.
(Ugovor između registriranog proizvođača i Ministarstva)

Ovlašteni proizvođač je dužan da prije stavljanja fiskalnog sustava u promet zaključi ugovor o međusobnim pravima i obvezama s Ministarstvom, kojim se garantira ispunjenje uvjeta iz ovoga Zakona.

VII. FISKALIZACIJA FISKALNE KASE ILI DRUGOG FISKALNOG UREĐAJA)

Članak 21.
(Početak obavljanja djelatnosti)

- (1) Obveznik može početi obavljanje djelatnosti prometa robe, odnosno pružanja usluga, poslije nabave fiskalnog sustava.
- (2) Obveznik je dužan da prilikom nabavke fiskalnog sustava:
 - a) nabavi tip fiskalnog sustava s odobrenjem iz članka 19. stavak 2.
 - b) zaključi ugovor s ovlaštenim servisom o servisiranju i tehničkoj podršci za korištenje nabavljenog fiskalnog sustava.

Članak 22.
(IBFK)

- (1) Ovlašteni proizvođač je dužan da prije početka stavljanja u promet tipa fiskalnog sustava za koji je dobio odobrenje iz članka 19. stavak 2. ovoga Zakona, PU podnese zahtjev za dodjelu serije IBFK.
- (2) Ovlašteni proizvođač je dužan da IBFK na vidljiv način i trajno obilježi na gornjoj stranici svake proizvedene fiskalne kase ili drugog fiskalnog uređaja kojeg propiše Pravilnik i upiše odgovarajući IBFM u fiskalnu memoriju te fiskalne kase ili drugog fiskalnog uređaja.

- (3) Jedan dodijeljeni IBFK ovlašteni proizvođač može trajno obilježiti samo na jednoj fiskalnoj kasi, odnosno jednom fiskalnom uređaju i upisati odgovarajući IBFM u fiskalnu memoriju samo te kase ili tog fiskalnog uređaja.

Članak 23. (Proizvođačka plomba)

- (1) Ovlašteni proizvođač dužan je da na svaku fiskalnu kasu ili drugi fiskalni uređaj stavi proizvođačku plombu tijekom proizvodnje i da je ne skida do početka fiskalizacije.
- (2) Ovlašteni proizvođač dužan je da uz zahtjev za dodjelu IBFK, dostavi PU izgled proizvođačke plombe i servisnih plombi ovlaštenih servisa kojima je do podnošenja zahtjeva dana ovlast za servisiranje fiskalnih proizvoda.
- (3) Ovlašteni proizvođač dužan je da u slučaju dodjele nove ovlasti ovlaštenom servisu, izgled servisne plombe tog servisa dostavi PU, u roku od tri dana nakon izdavanja ovlasti ovlaštenom servisu.

Članak 24. (Definiranje naziva i adrese prodajnog mjesta)

- (1) Obveznik je dužan da u zahtjevu za fiskalizaciju fiskalne kase definira naziv i adresu prodajnog mjesta, tako da oni odgovaraju:
 - a) nazivu i adresi prodajnog mjesta na kome obveznik registrira promet preko fiskalne kase ili
 - b) nazivu i adresi mjesta na kome je obveznik registrirao svoju djelatnost, isključivo ako obveznik obavlja promet na uobičajenim pokretnim tezgama, preko osobe koja dolazi na vrata kupcu ili preko putujućih prodavaoca.

Članak 25. (Fiskalizacija fiskalnog uređaja)

Fiskalizacija se obavlja u ovlaštenom servisu od ovlaštene osobe PU i ovlaštenog serviseru.

Tehniku i postupak fiskalizacije, postupak inicijalne fiskalizacije, obveze i postupke proizvođača i serviseru, ulogu ovlaštene osobe PU, preuzimanje fiskaliziranog uređaja od strane obveznika, instaliranje fiskalnog sustava kao i druge tehničke i tehnološke postupke u vezi fiskalizacije propisuju se Pravilnikom.

Članak 26. (Preuzimanje podataka iz fiskalne memorije)

- (1) Obveznik je dužan da fiskalni uređaj prije preuzimanja podataka iz fiskalne memorije neposredno isporuči ovlaštenom serviseru, navedenom u ugovoru iz članka 20. ovoga Zakona.
- (2) Preuzimanje podataka iz fiskalne memorije se vrši u ovlaštenom servisu od strane ovlaštene osobe PU i ovlaštenog serviseru.
- (3) Ovlašteni serviser u prisutnosti ovlaštene osobe PU je dužan skinuti fiskalni modul i preuzeti sve podatke iz fiskalne memorije fiskalnog uređaja, o čemu se sastavlja zapisnik.
- (4) Obveznik ima pravo prisustvovati preuzimanju podataka iz fiskalne memorije.

- (5) Ovlašteni servis dužan je fiskalni modul čuvati na pisani zahtjev PU u slučaju potrebe za vještačenjem.
- (6) PU obrazuje komisiju za uništavanje fiskalnog modula, koju obrazuje PU od predstavnika PU i predstavnika ovlaštenog serviser.
- (7) Ovlašteni servis dužan je uništiti fiskalni modul u prisutnosti komisije na temelju pisanog odobrenja PU.
- (8) Komisija iz stavka 4. ovoga članka sastavlja zapisnik o izvršenom uništavanju fiskalnog modula.

Članak 27.

(Naknadni postupci i prestanak obavljanja djelatnosti)

Tehnička i operativna pitanja u slučaju prestanka obavljanja djelatnosti kao i kod svih drugih slučajeva koji se pojave nakon uvođenja fiskalnih sustava, a posebno:

- (1) postupak zamjene fiskalnog modula,
 - (2) postupak naknadne fiskalizacije uslijed servisiranja
 - (3) promjena naziva i adrese prodajnog mjesta,
 - (4) krađa, oštećenja i uništenja fiskalnog uređaja ili dijela fiskalnog sustava uslijed više sile,
 - (5) prestanak obavljanja djelatnosti,
- kao i sve druge naknadne postupke propisuje Pravilnik.

VIII. EVIDENTIRANJE, STORNIRANJE I REKLAMIRANJE PROMETA

Članak 28.

(Popunjavanje baze artikala fiskalne kase ili drugog uređaja)

- (1) Obveznik je dužan da u bazu artikala unese jednoznačno i nedvosmisleno identificiran cjelokupan asortiman artikala s kojima je zaduženo prodajno mjesto.
- (2) Obveznik je dužan da u bazi artikala svakom artiklu dodijeli oznaku porezne stope.

Članak 29.

(Ispis fiskalnog računa)

- (1) U slučaju postojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu, obveznik je dužan klijentu izdati fiskalni račun ispisan na fiskalnom uređaju preko kojeg je evidentiran promet, bez obzira da li to klijent zahtijeva.
- (2) Obveznik je dužan da fiskalni račun izda sa svim obveznim podacima.

Članak 30.

(Storniranje evidentiranog prometa)

- (1) Greške pri evidentiranju prometa preko fiskalnog uređaja mogu se ispraviti storniranjem evidentiranog prometa na ispisanom fiskalnom računu prije zadavanja komande fiskalnom uređaju za naplatu iznosa klijentu.
- (2) Greškom u evidentiranju prometa, u smislu ovoga Zakona, ne smatra se storniranje cjelokupnog evidentiranog prometa na ispisanom fiskalnom računu

prije zadavanja komande fiskalnoj kasi za naplatu nultog iznosa klijentu, čija je posljedica ispis fiskalnog računa bez prometa.

Članak 31. (Pisani fiskalni račun)

- (1) U slučaju nepostojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu, obveznik je dužan klijentu izdati fiskalni račun pisan rukom u dva primjerka, bez obzira da li to klijent zahtijeva.
- (2) Obveznik je dužan da najmanje tri godine čuva drugi primjerak pisanog fiskalnog računa iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Rok iz stavka 2. ovoga članka računa se od prvog dana naredne godine u odnosu na godinu u kojoj je izdan pisani fiskalni račun.
- (4) Obveznik je dužan svaki pojedinačno ostvareni evidentirani promet iz pisanih fiskalnih računa naknadno registrirati i otisnuti odgovarajuće ispise fiskalnih računa na fiskalnom uređaju u najkraćem mogućem vremenu.

Članak 32. (Čuvanje fiskalnog računa)

Klijent je dužan da otiskani ili pisani fiskalni račun uzme i čuva u krugu od 20 metara po napuštanju prodajnog mjesta i pokaže ga, na usmeni zahtjev, ovlaštenoj osobi inspekcije koja obavlja poslove kontrole.

Članak 33. (Ispis reklamiranog računa)

- (1) Greške u evidentiranju prometa preko fiskalne kase koje nisu otklonjene prije zadavanja komande fiskalnoj kasi za naplatu iznosa klijentu mogu se ispraviti izdavanjem reklamiranog računa samo ako se kupljena roba reklamira i vraća ili se na drugi način vrši reklamacija robe poslije izdavanja fiskalnog računa.
- (2) Obveznik je dužan da klijentu izda reklamirani račun otiskan na fiskalnom uređaju preko kojeg je reklamiran promet, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u slučaju postojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu.
- (3) Obveznik je dužan da reklamirani račun izda sa svim obveznim podacima .

Članak 34. (Storniranje reklamiranog prometa)

- (1) Greške pri reklamiranju prometa preko fiskalnog uređaja mogu se ispraviti storniranjem reklamiranog prometa na otisnutom reklamiranom računu prije zadavanja komande fiskalnom uređaju za isplatu iznosa klijentu.
- (2) Greškom u reklamiranju prometa, u smislu ovoga Zakona, ne smatra se storniranje cjelokupnog reklamiranog prometa na otisnutom reklamiranom računu prije zadavanja komande fiskalnom uređaju za isplatu nultog iznosa klijentu, čija je posljedica ispis reklamiranog računa bez prometa.

Članak 35.
(Isticanje obavijesti)

Obveznik je dužan da na vidnom mjestu na prodajnom mjestu istakne obavijest o:

- a) obvezi izdavanja otisnutog i pisanog fiskalnog i reklamiranog računa od strane obveznika,
- b) obvezi uzimanja otisnutog i pisanog fiskalnog i reklamiranog računa od strane klijenta,
- c) pravu klijenta da kupljenu robu, odnosno izvršene usluge ne plati obvezniku ako mu obveznik ne izda otisnuti ili pisani fiskalni račun i
- d) pravu klijenta da reklamiranu robu uzme natrag poslije isplate klijentu ako mu obveznik ne izda otisnuti ili pisani reklamirani račun.

Članak 36.
(Plaćanje pomoću fakture)

- (1) Ako klijent plaćanje obavlja na temelju fakture, obveznik je dužan da u fakturu unese redni broj fiskalnog računa na temelju koga je registriran promet u fiskalnom uređaju.
- (2) Obveznik je dužan da na prodajnom mjestu drži kopije izdanih faktura iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Ostvaren evidentiran promet i ostvaren reklamiran promet preko fiskalnog uređaja za koji se plaćanje obavlja na temelju fakture, obveznik je dužan da iskazuje u knjizi dnevnog izvještaja.

Članak 37.
(Ispis i čuvanje fiskalnih dokumenata)

- (1) Obveznik je dužan da najmanje tri godine čuva ispis kontrolne trake.
- (2) Rok iz stavka 1. ovog članka računa se od prvog dana naredne godine u odnosu na godinu u kojoj je otisnuta kontrolna traka.
- (3) Ispis fiskalnih dokumenata na papirnoj traci za isječke i na kontrolnoj papirnoj traci vrši se na papiru čija kvaliteta osigurava čitanje podataka iz fiskalnih dokumenata u roku iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Ovlašteni proizvođač dužan je da u korisničkoj uputi fiskalne kase odredi minimalnu kvalitetu papira iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) Obveznik je dužan da za ispis fiskalnih dokumenata koristi papir čija je kvaliteta bolja ili jednaka kvaliteti papira iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Fiskalni dokumenti, kontrolna traka, knjiga dnevnih izvješća i servisne knjižice predstavljaju vjerodostojnu dokumentaciju od značaja za utvrđivanje poreza.

Članak 38.
(Knjiga dnevnih izvješća)

- (1) Obveznik je dužan da vodi po jednu knjigu dnevnih izvješća za svaki fiskalni uređaj u svakoj kalendarskoj godini.

Obveznik je dužan najmanje tri godine čuvati knjigu dnevnih izvješća i isječke fiskalnih dokumenata odložene u njoj.

- (2) Rok iz stavka 2. ovoga članka računa se od prvog dana naredne godine u odnosu na godinu u kojoj je u knjigu dnevnih izvješća odložen posljednji otisnuti isječek fiskalnog dokumenta.
- (3) Obveznik je dužan formirati i ispisati dnevno izvješće na kraju rada, jednom dnevno.
- (4) Obveznik je dužan da svaki ispisani isječek dnevnog izvješća registrira i odloži u knjigu dnevnih izvješća kronološkim redom.
- (5) Obveznik je dužan formirati i ispisati periodično izvješće na kraju rada, posljednjeg dana svakog poreznog razdoblja.
- (6) Obveznik je dužan svaki ispisani isječek periodičnog izvješća registrirati i odložiti u knjigu dnevnih izvješća kronološkim redom.

Članak 39. **(Prijenos podataka pomoću terminala)**

- (1) Registrirani proizvođač je dužan zaključiti ugovore s telekomunikacijskim operaterima ili drugim subjektima koji osiguravaju GPRS mrežu, ili drugi oblik komunikacije na mjestima obveznika, te da obvezniku osigura pretplatničku karticu ili drugi prikladni medij, za koju je obveznik dužan sklopiti ugovor sa telekomunikacijskim operaterom ili drugim subjektom o korištenju GPRS usluge ili druge slične usluge za prijenos podataka između terminala i servera PU.
- (2) Obveznik je dužan da ispravan terminal drži stalno priključen na ispravan fiskalni uređaj preko prvog porta terminala i odgovarajućeg porta fiskalnog uređaja.
- (3) Obveznik je dužan osigurati očitavanje podataka iz fiskalnog uređaja pomoću terminala i prijenos očitanih podataka ka serveru PU, suglasno uputi ovlaštenog proizvođača, a na temelju komandi koje zadaje server PU.

IX. SERVISIRANJE FISKALNOG SUSTAVA

Članak 40. **(Servisiranje fiskalnog sustava)**

- (1) Servisiranjem fiskalnog sustava, u smislu ovog Zakona, smatraju se tehnički pregled, odnosno radnje na hardveru ili softveru fiskalnog proizvoda u cilju osiguranja tehničke ispravnosti ili funkcionalnosti fiskalnog proizvoda.
- (2) Tehničkom podrškom, u smislu ovog Zakona, smatraju se radnje koje obavlja ovlašteni serviser radi obučavanja obveznika za korištenje fiskalnog proizvoda u skladu s ovim zakonom i ostalim važećim propisima.
- (3) Ovlašteni proizvođač dužan je da ovlasti servis za zaključivanje ugovora s obveznikom o servisiranju fiskalnog sustava, pružanju tehničke podrške obvezniku za korištenje fiskalnog proizvoda.
- (4) Servisiranje fiskalnog proizvoda vrši se na zahtjev obveznika.
- (5) Servisiranje fiskalnog proizvoda vrši samo ovlašteni serviser.
- (6) Ovlašteni serviser dužan je da servisira fiskalni proizvod ili na prodajnom mjestu ili u ovlaštenom servisu.
- (7) Neispravnost bilo kog fiskalnog proizvoda, u smislu ovog Zakona, rezultira neispravnošću fiskalnog sustava u kome se taj fiskalni proizvod nalazi.

- (8) Obveznik ne smije poduzimati nikakve radnje na neispravnom fiskalnom proizvodu i dužan je da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa, obavijesti ovlašteni servis.
- (9) Ovlašteni servis dužan je da pismeno obavijesti PU o svim slučajevima neosnovanog prijavljivanja neispravnosti fiskalnog proizvoda.
- (10) Ovlašteni servis je dužan da servisiranje fiskalnog proizvoda izvrši u roku od dva dana od dana dostavljanja zahtjeva za servisiranje.

Članak 41.

(Dosje, servisna knjižica i servisiranje fiskalne kase, terminala, softverske aplikacije)

- (1) Oblik, rokovi i način čuvanje dosjea i servisne knjižice, postupak, rok i osobe pri servisiranju kao i druga pitanja vezana za servisiranje fiskalnog sistema, propisuju se Pravilnikom.
- (2) Rok iz stavka 1. ovoga članka računa se od dana prve fiskalizacije fiskalnog uređaja.
- (3) Ovlašteni serviser je dužan da izvrši i čišćenje pisača fiskalne kase ili drugog fiskalnog uređaja.
- (4) Obveznik snosi troškove tehničkog pregleda, čija se visina utvrđuje ugovorom o servisiranju i tehničkoj podršci.

Članak 42.

(Resetiranje fiskalnog uređaja)

- (1) Podaci u operativnoj memoriji fiskalnog uređaja mogu se resetirati samo na način propisan Pravilnikom
- (2) Reset deblokade softvera bez brisanja cjelokupnog sadržaja operativne memorije, podataka o ostvarenom evidentiranom prometu i ostvarenom reklamiranom prometu, ili baze artikala, ne smatra se neispravnošću fiskalne kase, odnosno drugog fiskalnog uređaja.
- (3) Reset iz stavka 2. ovoga članka može obavljati i obveznik.
- (4) Reseti kojima se briše cjelokupni sadržaj operativne memorije, brisanje podataka o ostvarenom evidentiranom i ostvarenom reklamiranom prometu i brisanje baze artikala u operativnoj memoriji, predstavljaju neispravnost fiskalnog uređaja.
- (5) Resete iz stavka 4. ovog članka obavlja isključivo ovlašteni serviser.
- (6) U slučaju vršenja neovlaštenih reseti, PU u postupku kontrole osigurava dokaz o neovlaštenom resetu putem vještačenja.
- (7) Troškove vještačenja u slučaju iz stavka 6. ovoga članka snosi obveznik.

Članak 43.

(Evidencija o ovlaštenim serviserima)

- (1) Ovlašteni proizvođač dužan je da vodi evidenciju o ovlaštenim servisima.
- (2) Ovlašteni servis dužan je da vodi evidenciju o ovlaštenim serviserima.
- (3) Ovlašteni proizvođač dužan je da u roku od tri dana nakon izdavanja ovlaštenja ovlaštenom servisu, odnosno ovlaštenom serviseru, dostavi PU podatke iz evidencije iz st. 1. i 2. ovoga članka.

- (4) Ovlašteni proizvođač dužan je ovlastiti drugi servis ili zahtijevati od Ministarstva izdavanje odobrenja za smanjenje opsega servisne mreže u slučaju prestanka rada ovlaštenog servisa prije isteka roka od dvije godine nakon potpisivanja ugovora iz članka 20. ovog Zakona.
- (5) Ovlašteni proizvođač dužan je pismeno obavijestiti PU i obveznika o davanju ovlaštenja novom servisu, u roku od tri dana od davanja ovlaštenja novom servisu.

X. SUSTAV KONTROLE U PROVOĐENJU OVOG ZAKONA

Članak 44.

(Kontrola fiskalnog proizvoda, kontrola evidentiranja prometa preko fiskalnog sustava, kontrola fiskalnih proizvoda prilikom servisiranja i kontrola ovlaštenog servisa)

U primjeni ovog Zakona obavljaju se stalne kontrole kako slijedi:

- kontrola fiskalnog sustava,
- kontrola evidentiranja prometa putem fiskalnih proizvoda,
- kontrola ovlaštenog servisa.

Kontrolu iz prethodnog stavka vrši Ministarstvo.

Pravilnikom se propisuje tehnika i oblik kontrole, koja u sebi sadrži posebno:

- kontrola tehničkih i funkcionalnih osobina fiskalnog proizvoda,
- kontrola evidentiranja prometa preko fiskalnog sustava,
- kontrola fiskalnih proizvoda prilikom servisiranja,
- kontrola rada ovlaštenih servisa,
- interna kontrola rada ovlaštenih servisa.

XI. OVLASTI ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH AKATA

Članak 45.

(Pravilnik)

(1) Usklađivanje zakonskih odredbi sa napretkom tehnologija vrši Vlada Federacije BiH svojim Uredbama.

(2) Bliže uvjete za provođenje odredbi članka 1. i odredbi stavka 1 ovoga članka propisuje Ministar Pravilnikom (u tekstu ovog zakona: Pravilnik).

(3) Ministar, pored propisivanja pojedinih postupaka osoba i tehnika određenih ovim Zakonom, pored Pravilnika, donijet će i druge podzakonske akte (pravila, uputstva, i sl.) kojima će bliže urediti materiju, a posebno:

- a) vrste fiskalnih uređaja i fiskalnih proizvoda, odnosno dijelova fiskalnog sustava,
- b) tehničke i funkcionalne osobine fiskalnih uređaja i fiskalnih proizvoda,
- c) način realizacije fiskalnih sustava,
- d) tehničke i funkcionalne osobine terminala,
- e) funkcionalne osobine softverske aplikacije,
- f) sadržaj knjige evidencije registriranih proizvođača i odobrenja za fiskalne proizvode,

- g) oblik i vrste plombi,
- h) sadržaj formulara za evidentiranje proizvođača,
- i) sadržaj javnog poziva,
- j) sadržaj formulara i način ispitivanja uzorka tipa fiskalnog uređaja i fiskalnog proizvoda,
- k) sadržaj formulara i način ispitivanja uzorka tipa terminala,
- l) sadržaj formulara i način ispitivanja uzorka tipa softverske aplikacije,
- m) sadržaj ugovora između Ministarstva i registriranog proizvođača,

(1) Ministar, uz pribavljeno mišljenje Komisije, bliže će urediti svojim aktom sljedeća pitanja:

- a) izgled fiskalnih dokumenata, značenje pojedinih podataka sadržanih u fiskalnim dokumentima i konture, oblik i sadržaj fiskalnog loga,
- b) sadržaj evidencije rješenja o fiskalizaciji,
- c) sadržaj zahtjeva za inicijalnu fiskalizaciju,
- d) sadržaj zapisnika o uništavanju fiskalnog modula,
- e) sadržaj zahtjeva za zamjenu fiskalnog modula,
- f) sadržaj zahtjeva za naknadnu fiskalizaciju uslijed servisiranja,
- g) sadržaj zahtjeva za promjenu prodajnog mjesta,
- h) sadržaj zahtjeva za brisanjem obveznika iz registra fiskaliziranih proizvoda zbog prestanka obavljanja djelatnosti obveznika,
- i) sadržaj pisanog fiskalnog računa i način njegovog izdavanja,
- j) sadržaj pisanog reklamiranog računa i način njegovog izdavanja,
- k) izgled i sadržaj obavijesti,
- l) sadržaj i vođenje knjige dnevnih izvještaja,
- m) izgled, sadržaj i način vođenja dosjea i servisne knjižice fiskalnih uređaja,
- n) sadržaj evidencije o ovlaštenim servisima i serviserima,
- o) način označavanja, izgled i sadržaj oznake PU,
- p) druga pitanja u funkciji efikasnosti provođenja ovog zakona i Pravilnika, posebno sa aspekta unapređenja i razvoja informacijskih tehnologija.

XII. KAZNE NE ODREDBE

Članak 46. (Prekršaji obveznika)

Novčanom kaznom u iznosu od 2.500 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba – obveznik, ako:

- a) ne evidentira svaki pojedinačni prometa preko fiskalne kase sustava - proizvoda i prijenos podataka preko terminala do servera PU, a u slučaju da koristi nadređeno računalo, zadavanje komandi naredbi fiskalnoj kasi ne obavlja pomoću softverske aplikacije,
- b) u propisanom roku ne zaključi ugovor o servisiranju sa drugim ovlaštenim servisom,
- c) otpočne obavljanje djelatnosti prometa robe, odnosno pružanja usluga, prije nabave fiskalnog sustava i fiskalizacije fiskalne registar kase ili drugog fiskalnog uređaja, njenog povezivanja s terminalom i instaliranja na prodajnom mjestu; ili prije fiskalizacije fiskalnog printera ili fiskalne registar kase – printera, njegovog povezivanja s terminalom i nadređenim računalom sa softverskom aplikacijom i instaliranja na prodajnom mjestu; ako nabavi fiskalni

sustav bez odobrenja iz ovog zakona; i ako ne zaključi ugovor s ovlaštenim servisom o servisiranju i tehničkoj podršci za korištenje nabavljenog fiskalnog sustava,

- d) u zahtjevu za fiskalizaciju fiskalnog uređaja definira naziv i adresu prodajnog mjesta, tako da oni ne odgovaraju nazivu i adresi prodajnog mjesta na kome obveznik registrira promet preko fiskalnog sustava-proizvoda ili nazivu i adresi mjesta na kome je obveznik registrirao svoju djelatnost, isključivo ako obveznik obavlja promet na uobičajenim pokretnim tezgama, preko osobe koja dolaze na vrata kupcu ili preko putujućih prodavaoca,
- e) rješenje o fiskalizaciji ne čuva uz fiskalni uređaj na koji se odnosi,
- f) prilikom nabave fiskalnog sustava preko ovlaštenog servisa ne podnese PU zahtjev za inicijalnu fiskalizaciju fiskalnog uređaja i ako u propisanom roku ne preuzme fiskalizirani fiskalni uređaj,
- g) fiskalni uređaj prije preuzimanja podataka iz fiskalne memorije neposredno ne isporuči ovlaštenom servisu, navedenom u ugovoru ovog Zakona,
- h) preko ovlaštenog servisa ne podnese PU zahtjev za zamjenu fiskalnog modula; i ako u propisanom roku ne preuzme fiskalizirani fiskalni uređaj,
- i) u propisanom roku prije promjene naziva ili adrese prodajnog mjesta preko ovlaštenog servisa ne podnese PU zahtjev za promjenu prodajnog mjesta,
- j) preko ovlaštenog servisa ne podnese PU zahtjev za brisanje obveznika iz registra fiskaliziranih uređaja zbog prestanka obavljanja djelatnosti,
- k) u bazu artikala ne unese jednoznačno i nedvosmisleno identificiran cjelokupan asortiman artikala s kojima je zaduženo prodajno mjesto; i ako u bazi artikala svakom artiklu ne dodijeli oznaku porezne stope u skladu s odredbama ovog Zakona,
- l) klijentu ne izda fiskalni račun ispisan na fiskalnom uređaju preko kojeg je evidentiran promet, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u slučaju postojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu; i ako fiskalni račun ne izda sa svim obveznim podacima iz ovog Zakona, klijentu ne izda fiskalni račun pisan rukom u dva primjerka, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u svim slučajevima nepostojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu;
- m) ne čuva drugi primjerak pisanog fiskalnog računa; i ako svaki pojedinačni ostvareni evidentirani promet iz pisanih fiskalnih računa, naknadno ne registrira i ne ispiše odgovarajuće otiskane fiskalne račune na fiskalnoj kasi u najkraćem mogućem vremenu,
- n) klijentu izda reklamirani račun iako se kupljena roba ne reklamira ili ne vraća ili se na drugi način ne vrši reklamacija robe pre izdavanja fiskalnog računa; ako klijentu ne izda reklamirani račun ispisan na fiskalnoj kasi preko koje je reklamiran promet, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u slučaju postojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu; i ako reklamirani račun ne izda sa svim obveznim podacima iz ovog Zakona,
- o) klijentu ne izda reklamirani račun pisan rukom u dva primjerka, bez obzira da li to klijent zahtijeva, u svim slučajevima nepostojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu; ako najmanje tri godine na prodajnom mjestu ne čuva drugi primjerak pisanog reklamiranog računa; i ako svaki pojedinačni ostvareni reklamirani promet iz pisanih reklamiranih računa, naknadno ne registrira i ne ispiše odgovarajuće otiskane reklamirane račune na fiskalnom uređaju u najkraćem mogućem vremenu,

- p) na vidnom mjestu na prodajnom mjestu ne istakne obavijest o obvezi izdavanja otisnutog i pisanog fiskalnog i reklamiranog računa od strane obveznika, o obvezi uzimanja ispisa fiskalnog i reklamiranog računa i pisanog fiskalnog i reklamiranog računa od strane klijenta, o pravu klijenta da kupljenu robu, odnosno izvršene usluge ne plati obvezniku ako mu obveznik ne izda otiskani ili pisani fiskalni račun i o pravu klijenta da reklamiranu robu uzme natrag poslije isplate klijentu ako mu obveznik ne izda ispis reklamnog računa ili pisani reklamirani račun,
- q) klijentu koji plaćanje vrši na temelju fakture, u fakturu ne unese redni broj fiskalnog računa na temelju kojeg je registriran promet u fiskalnom uređaju i na prodajnom mjestu ne drži kopije izdanih faktura; i ako ostvaren evidentiran promet i ostvaren reklamiran promet preko fiskalne kase sustava-proizvoda za koji se plaćanje vrši na temelju fakture, ne iskazuje u knjizi dnevnog izvješća,
- r) najmanje tri godine ne čuva ispisanu kontrolnu traku; ako ispis fiskalnih dokumenata na papirnoj traci za isječke i na kontrolnoj papirnoj traci vrši na papiru čiju kvalitetu ne osigurava čitanje podataka iz fiskalnih dokumenata u propisanom roku; i ako za ispis fiskalnih dokumenata ne koristi papir čija je kvaliteta bolja ili jednaka minimalnoj kvaliteti papira,

ne vodi po jednu knjigu dnevnih izvješća za svaki fiskalni uređaj u svakoj kalendarskoj godini; najmanje tri godine

ne čuva knjigu dnevnih izvještaja i isječke fiskalnih dokumenata odložene u njoj; ako ne formira i ne otiska dnevni izvještaj na kraju rada, jednom dnevno; ako svaki otisnuti isječak dnevnog izvještaja ne registrira i ne odloži u knjigu dnevnih izvješća kronološkim redom; ako ne formira i ne ispiše periodično izvješće na kraju rada, posljednjeg dana svakog poreznog razdoblja; i ako svaki otisnuti isječak periodičnog izvještaja ne registrira i ne odloži u knjigu dnevnih izvještaja kronološkim redom,

- s) pismeno ne obavijesti PU o prestanku evidentiranja prometa preko fiskalnog uređaja, u roku od tri dana od dana krađe, odnosno oštećenja ili uništenja fiskalnog uređaja uslijed više sile (poplava, požar, zemljotres, nesreća u transportu i sl); ako zapisnik nadležnog organa, odnosno organizacije, ne dostavi PU u roku od tri dva dana od dana prijema zapisnika; ako u slučaju krađe fiskalnog uređaja, u roku od osam dana od dana krađe ne otpočne evidentiranje prometa preko novog fiskalnog uređaja i prijenos podataka pomoću terminala; i ako u slučaju oštećenja ili uništenja fiskalnog uređaja uslijed više sile, u roku od osam dana od dana nastavka obavljanja djelatnosti posle više sile, ne otpočne evidentiranje prometa preko novog fiskalnog uređaja i prijenos podataka pomoću terminala,
- t) ne zaključi ugovor s telekomunikacijskim operaterom koji osigurava GPRS mrežu, ili drugi medij za prijenos podataka između terminala i servera PU; ako ispravan terminal ne drži stalno priključen na ispravan fiskalni uređaj preko prvog porta terminala i odgovarajućeg porta fiskalnog uređaja; i ako ne osigura očitavanje podataka iz fiskalnog uređaja pomoću terminala i prijenos očitanih podataka ka serveru PU, suglasno uputi ovlaštenog proizvođača, a na temelju komandi koje zadaje server PU,
- u) poduzima radnje na neispravnom fiskalnom uređaju i odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, ne obavijesti ovlašteni servis,
- v) servisnu knjižicu fiskalnog uređaja ne čuva uz fiskalni uređaj na koju se odnosi; i ako ne instalira novi fiskalni sustav, ako na prodajnom mjestu nema drugi ispravan fiskalni sustav i ako zbog neispravnosti fiskalnog sustava nije

registrirao promet preko fiskalnog uređaja duže od 15 radnih dana ukupno u toku kalendarske godine,

- w) servisnu knjižicu terminala ne čuva uz terminal na koji se odnosi,
- x) servisnu knjižicu softverske aplikacije ne čuva uz nadređeno računalo sa softverskom aplikacijom na koju se odnosi,
- y) jednom godišnje ne obavi tehnički pregled fiskalnog sustava,
- z) na zahtjev ovlaštene osobe PU ne ispiše bazu artikala, presjek stanja i periodično izvješće za određeno razdoblje; ako ne učini dostupnim na zahtjev PU druge podatke, koji nisu definirani u fiskalnim dokumentima (vođenje zaliha robe, robno-materijalno i financijsko knjigovodstvo i dr), a čije vođenje i čuvanje omogućava softver fiskalnog uređaja, odnosno softverska aplikacija za nadređeno računalo preko koga se zadaju komande fiskalnom uređaju preko porta fiskalnog uređaja; ako sakrije, otuđi, uništi ili učini neupotrebljivom fiskalnom uređaju preko koje je registrirao promet, zbog čega nije moguće izvršiti poreznu kontrolu; ako drži nefiskaliziranu registar kasu sustava - proizvoda ili nefiskaliziran drugi fiskalni uređaj; ako vrši evidentiranje prometa korištenjem softverske aplikacije bez uvjerenja iz ovog zakona, na nadređenom računalu preko koga se zadaju komande nefiskaliziranom fiskalnom uređaju ako vrši evidentiranje prometa korištenjem softverske aplikacije bez uvjerenja iz ovog zakona, na nadređenom računalu preko koga se zadaju komande fiskalnom uređaju preko porta fiskalnog uređaja; ako preko fiskaliziranog fiskalnog uređaja izdaje isječke papirne trake koji imaju izgled fiskalnog računa, a ti isječki ne sadrže sve propisane elemente, odnosno sadrže pogrešno unijete elemente iz ovog zakona; ako preko fiskalizirane fiskalnog uređaja izdaje isječke papirne trake koji imaju izgled reklamiranog računa, a ti isječki ne sadrže sve propisane elemente, odnosno sadrže pogrešno unijete elemente iz ovog zakona; ako sakrije, ošteti, uništi ili učini neupotrebljivom kontrolnu traku fiskalnog uređaja na kojoj su zabilježeni podaci o evidentiranju prometa u okviru obavljanja djelatnosti za koju je zakonom propisano evidentiranje prometa preko fiskalnog uređaja, prije isteka zakonskog roka za njeno čuvanje; ako vrši resete fiskalnog uređaja iz ovog zakona, na fiskalnom uređaju preko koje se vrši evidentiranje prometa; ako na fiskalnom uređaju ili terminalu nema servisne plombe ili je servisna plomba oštećena, odnosno ako su na fiskalnom uređaju ili terminalu poduzimane radnje radi izmjene podataka o ostvarenom evidentiranom prometu ili ostvarenom reklamiranom prometu; na fiskalnom uređaju ili terminalu nema servisne plombe ili je servisna plomba oštećena, ili ako su na fiskalnom uređaju ili terminalu poduzimane radnje radi izmjene podataka o ostvarenom evidentiranom prometu ili ostvarenom reklamiranom prometu, ili ako obveznik koristi softversku aplikaciju bez uvjerenja iz ovog zakona, ili ako je izvršio neovlaštene izmjene u softverskoj aplikaciji sa uvjerenjem iz ovog zakona; ako programska i fiskalna plomba fiskalnog uređaja ne sadrže sve vrste zaštite; ako onemogućiti prijenos podataka iz fiskalnog uređaja pomoću terminala, a fiskalni uređaj i terminal su bili ispravni; i ako podaci iz dnevnog izvješća za konkretan dan otisnuti iz baze podataka PU formirani na temelju prenesenih podataka putem terminala, se ne slažu sa podacima iz dnevnog izvješća za isti dan, uloženog u knjigu dnevnog izvješća, ili za konkretan dan u knjizi nije evidentirano dnevno izvješće ili se dnevno izvješće ne nalazi na kontrolnoj traci fiskalnog uređaja,

- aa) na zahtjev ovlaštenog osobe tržišne inspekcije, ne ispiše bazu unesenih artikala,
- bb) na fiskalnom uređaju ili terminalu poduzima radnje radi izmjene podataka o ostvarenom evidentiranom prometu i ostvarenom reklamiranom prometu; ako fiskalnom uređaju ili terminalu poduzima radnje radi izmjene podataka o ostvarenom evidentiranom prometu ili ostvarenom reklamiranom prometu, ili koristi softversku aplikaciju bez uvjerenja iz ovoga Zakona ili vrši neovlaštene izmjene u softverskoj aplikaciji sa uvjerenjem iz ovog Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 3.000 KM.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.500 KM.

Članak 47. **(Prekršaji proizvođača fiskalnog proizvoda)**

1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,0 KM do 30.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba – proizvođač, odnosno ovlašteni proizvođač, ako:

- a) stavi u promet fiskalni sustav bez odobrenja za taj tip fiskalnog sustava,
- b) u slučaju izmjene tehničkih i funkcionalnih osobina tipa fiskalnog uređaja za koji je izdano uvjerenje, ne pribavi od Komisije novo uvjerenje o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih osobina tog tipa fiskalnog uređaja prije stavljanja u promet tog tipa fiskalnog uređaja,
- c) u slučaju izmjene tehničkih i funkcionalnih osobina tipa terminala za koji je izdano uvjerenje, ne pribavi od Komisije novo uvjerenje o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih osobina tog tipa terminala prije stavljanja u promet tog tipa terminala,
- d) u slučaju izmjene funkcionalnih osobina tipa softverske aplikacije za koji je izdano uvjerenje, ne pribavi od Komisije novo uvjerenje o ispunjenosti funkcionalnih osobina tog tipa softverske aplikacije prije stavljanja u promet tog tipa softverske aplikacije,
- e) prije stavljanja fiskalnog sustava u promet ne zaključi ugovor o međusobnim pravima i obvezama sa Ministarstvom kojim se garantira ispunjenje uvjeta iz ovog zakona,
- f) prije početka stavljanja u promet tipa fiskalnog sustava za koji je dobio odobrenje iz ovog zakona, ne podnese PU zahtjev za dodjelu serije IBFK; ako na vidljiv način i trajno ne obilježi na gornjoj stranici svake proizvedenog fiskalnog uređaja IBFK; ako ne upiše odgovarajući IBFM u fiskalnu memoriju; ili ako jedan dodijeljeni IBFK trajno obilježi na drugog fiskalnog uređaja i upiše odgovarajući IBFM u fiskalnu memoriju drugog fiskalnog uređaja,
- g) na svaki fiskalni uređaj ne stavi proizvođačku plombu tijekom proizvodnje ili je skine do početka fiskalizacije; ako uz zahtjev za dodjelu IBFK ne dostavi PU izgled proizvođačke plombe i servisnih plombi ovlaštenih servisa kojima je do podnošenja zahtjeva dana ovlast za servisiranje fiskalnih proizvoda i ako u slučaju dodjele nove ovlasti ovlaštenom servisu, izgled servisne plombe tog servisa ne dostavi PU, u propisanom roku,
- h) prije početka fiskalizacije ne osigura da u fiskalnoj memoriji bude upisan IBFM, fiskalni uređaj prije njegove inicijalne fiskalizacije neposredno ne isporuči

ovlaštenom servisu, navedenom u ugovoru iz ovog zakona, ukoliko su prema proizvođaču izmirene obveze od strane ovlaštenog serviser.

- i) u korisničkoj uputi fiskalnog uređaja ne odredi minimalna kvaliteta papira,
- j) pismeno ne obavijesti PU o nemogućnosti isporuke nefiskaliziranog fiskalnog uređaja ovlaštenom servisu, u roku od tri dana od dana krađe, odnosno oštećenja ili uništenja fiskalnog uređaja uslijed više sile (poplava, požar, zemljotres, nesreća u transportu i sl); i ako zapisnik nadležnog organa, odnosno organizacije, ne dostavi PU u roku od dva dana od dana prijema zapisnika,
- k) ne ovlasti servis za zaključivanje ugovora s obveznikom o servisiranju fiskalnog uređaja i pružanju tehničke podrške obvezniku za korištenje fiskalnog uređaja,
- l) ne vodi evidenciju o ovlaštenim servisima; ako podatke iz evidencije o ovlaštenim servisima i ovlaštenim serviserima, ne dostavi PU u roku od tri dana od dana izdavanja ovlaštenja ovlaštenom servisu, odnosno ovlaštenom serviseru; ako ne ovlasti drugi servis ili ne zahtijeva od Komisije izdavanje odobrenja za smanjenje opsega servisne mreže u slučaju prestanka rada ovlaštenog servisa prije isteka roka od dvije godine od dana potpisivanja ugovora iz ovog Zakona; i ako pismeno ne obavijesti PU i obveznika o davanju ovlasti novom servisu, u roku od tri dana od davanja te ovlasti,
- m) određeni tip fiskalnog uređaja ne odgovara osobinama iz ovog Zakona, ili ako određeni tip fiskalnog uređaja sadrži skrivene funkcije suprotno pismenim izjavama iz ovog Zakona, ili ako određeni tip fiskalnog uređaja nije tehnički i funkcionalno istovjetan uzorku tipa sustava - fiskalnog uređaja za koji je izdano uvjerenje iz ovoga Zakona, suprotno pismenim izjavama po odredbama ovog zakona, ako utvrđene nedostatke ne otkloni kod svih proizvedenih fiskalnih uređaja tog tipa, kod kojih se utvrdi postojanje nedostataka, ili obvezniku, o svom trošku, ne zamijeni fiskalni uređaj a nedostatkom novim fiskalnim uređajima odgovarajućeg i odobrenog tipa, u propisanom roku; ako o utvrđenim nedostacima na određenom tipu fiskalnog uređaja u propisanom roku pismeno ne obavijesti sve svoje ovlaštene servise i naloži im da, u propisanom roku sačine popis fiskalnih uređaja na kojima nisu otklonjeni nedostaci, ili nije izvršena zamjena novim fiskalnim uređajem i o tome u istom roku dostave popis ovlaštenom proizvođaču; i ako u propisanom roku ne sačini izvještaj o izvršenju ovoga naloga s popisom fiskalnih uređaja na kojima nisu otklonjeni nedostaci, ili nije izvršena zamjena novim fiskalnim uređajem, i isti ne dostavi PU,
- n) ne sačini posebnu uputu za potrebe kontrole evidentiranja prometa preko fiskalnog uređaja, o načinu korištenja fiskalnog uređaja, softvera fiskalnog uređaja i svim njegovim mogućnostima, odnosno softverske aplikacije na nadređenom računalu povezanim sa fiskalnim uređajem i svim njegovim mogućnostima, i ne dostavi ga u propisanom roku PU; i ako ne sačini novu uputu o načinu korištenja fiskalnog uređaja, softvera fiskalnog uređaja i svim njegovim mogućnostima, odnosno softverske aplikacije na nadređenom računalu povezanim sa fiskalnim uređajem i svim njenim mogućnostima, i ne dostavi ga u propisanom roku PU u slučaju izmjene i dopune softvera fiskalnog uređaja, odnosno softverske aplikacije na nadređenom računalu koji zadaje komande fiskalnom uređaju preko porta fiskalnog uređaja, organizaciju nove servisne mreže ne dostavi u propisanom roku PU,
- o) ne obavlja internu kontrolu rada ovlaštenih servisa koje je ovlastio na temelju ovog Zakona; ako u propisanom roku ovlaštenom servisu ne oduzme ovlaštenje iz članka 77. stavak 3. ovoga Zakona, ako utvrdi da ovlašteni servis ne postupa u skladu s odredbama ovoga Zakona; ako na zahtjev PU, u propisanom roku

ovlaštenom servisu ne oduzme ovlast iz ovoga Zakona, kada PU u postupku kontrole utvrdi da ovlašteni servis ne postupa u skladu s odredbama ovoga Zakona; ako o oduzimanju ovlasti u propisanom roku ne obavijesti Komisiju, PU i obveznika; i ako u propisanom roku obvezniku ne osigura drugi ovlašteni servis.

- p) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi – proizvođaču novčanom kaznom u iznosu od 250 KM do 2.500 KM.

Članak 48.

1) Svaka fizička ili pravna osoba koja stavi ili pokuša staviti u promet fiskalni sustav ili fiskalne proizvode, kaznit će se novčanom kaznom od 2.500,00KM do 30.000,00.

2) Za prekršaj iz prethodnog članka kaznit će se pravna osoba kaznenom mjerom zabrane prometa fiskalnim sustavima i fiskalnim proizvodima u trajanju od dvije godine.

Članak 49.

(Prekršaji ovlaštenog servisa)

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba – ovlašteni servis, ako:

- a) vrši fiskalizaciju bez prisutnosti ovlaštene osobe PU; ako ne upiše u fiskalnu memoriju u postupku fiskalizacije IBO i vremenske odrednice kraja fiskalizacije, ukoliko već nisu upisane; ako vrši promjenu IBFM, IBO i vremenske odrednice kraja fiskalizacije; ako ne upiše naziv i adresu prodajnog mjesta u operativnu memoriju i u servisnu knjižicu fiskalnog uređaja; i ako na fiskalnom uređaju ne stavi svoju servisnu plombu po izvršenoj fiskalizaciji,
- b) u propisanom roku ne obavijesti PU o isporuci fiskalnog uređaja; i ako u propisanom roku pismeno ne obavijesti obveznika o datumu inicijalne fiskalizacije;
- c) skida fiskalni modul i preuzima sve podatke iz fiskalne memorije fiskalnog uređaja bez prisutnosti ovlaštene osobe PU; ako fiskalni modul ne čuva na pisani zahtjev PU u slučaju potrebe za vještačenjem; i ako fiskalni modul uništava bez prisutnosti komisije za uništavanje fiskalnog modula,
- d) u propisanom roku pismeno ne obavijesti obveznika o datumu preuzimanja podataka iz fiskalne memorije i zamjene fiskalnog modula,
- e) ne podnese PU zahtjev za naknadnom fiskalizacijom uslijed servisiranja ako u postupku servisiranja fiskalnog uređaja utvrdi da se mora izvršiti uklanjanje programske plombe ili fiskalne plombe,
- f) ne upiše naziv i adresu novog prodajnog mjesta u operativnu memoriju i u servisnu knjižicu, prije početka evidentiranja prometa na novom prodajnom mjestu,
- g) u propisanom roku pismeno ne obavijesti obveznika o datumu preuzimanja podataka iz fiskalne memorije,
- h) odvojeno ne čuva dosjee konkretnog fiskalnog uređaja za koju je PU donijela rješenje o brisanju iz registra fiskaliziranog fiskalnog uređaja i ukidanju rješenja o fiskalizaciji ukradenog, odnosno oštećenog ili uništenog fiskalnog uređaja uslijed više sile; ako pismeno ne obavijesti PU o nemogućnosti servisiranja i vraćanja fiskalnog uređaja obvezniku, u roku od tri dva dana od dana krađe, odnosno oštećenja ili uništenja fiskalnog uređaja uslijed više sile (poplava, požar, zemljotres, nesreća u transportu i sl); ako zapisnik nadležnog organa, odnosno

organizacije, ne dostavi PU u roku od tri dana od dana prijema zapisnika; i ako odvojeno ne čuva dosjee konkretnog fiskalnog uređaja, za koju je PU donijela rješenje o brisanju iz registra fiskaliziranih fiskalnih uređaja i ukidanju rješenja o fiskalizaciji ukradene, odnosno oštećenog ili uništenog fiskalnog uređaja uslijed više sile,

- i) servisiranje fiskalnog proizvoda ne vrši na zahtjev obveznika; ukoliko su izmirene sve obveze prema ovlaštenom servisu od strane obveznika servisiranje fiskalnog proizvoda ne vrši na prodajnom mjestu ili u ovlaštenom servisu; ako pismeno ne obavijesti PU o svim slučajevima neosnovanog prijavljivanja neispravnosti fiskalnog proizvoda; i ako servisiranje fiskalnog proizvoda ne izvrši u propisanom roku,
- j) ne formira i ne čuva dosje fiskalnog uređaja i ne izda servisnu knjižicu fiskalnog uređaja za svaku fiskalni uređaj koji servisira prema ugovoru iz ovoga Zakona; ako u dosje fiskalnog uređaja i u servisnu knjižicu fiskalnog uređaja ne upiše propisane podatke o servisiranju fiskalnog uređaja; ako prilikom servisiranja fiskalnog uređaja, u fiskalnu memoriju ne upiše vrstu servisiranja i vremenske odrednice početka i kraja servisiranja fiskalnog uređaja; ako servisiranje fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu vrši u slučaju kada skida programsku ili fiskalnu plombu; i ako poslije svake intervencije zbog koje je skidana servisna plomba na fiskalnom uređaju
- k) ne stavi novu servisnu plombu na fiskalni uređaj i u servisnu knjižicu fiskalnog uređaja ne upiše kod te nove servisne plombe,
- l) ne formira i ne čuva dosje terminala i ne izda servisnu knjižicu terminala za svaki terminal koji servisira prema ugovoru iz ovog zakona; ako u dosje terminala i u servisnu knjižicu terminala ne upiše propisane podatke o servisiranju terminala; ako servisiranje terminala na prodajnom mjestu vrši u slučaju kada skida programsku plombu; i ako poslije svake intervencije zbog koje je skidana servisna plomba na terminalu, ne stavi novu servisnu plombu na terminal i u servisnu knjižicu terminala ne upiše kod te nove servisne plombe,
- m) ne formira i ne čuva dosje softverske aplikacije i ne izda servisnu knjižicu softverske aplikacije za svaku softversku aplikaciju koji servisira prema ugovoru iz ovog zakona; i ako u dosje softverske aplikacije i u servisnu knjižicu softverske aplikacije ne upiše propisane podatke o servisiranju softverske aplikacije,
- n) ne izvrši tehnički pregled fiskalnog sustava na propisan način,
- o) ne vodi evidenciju o ovlaštenim serviserima,
- p) u propisanom roku, ne sačini spisak fiskalnih proizvoda na kojima nisu otklonjeni nedostaci, ili nije izvršena njihova zamjena novim fiskalnim proizvodom, odnosno isti ne dostavi ovlaštenom proizvođaču,
- q) prije početka servisiranja ne utvrdi da li na fiskalnom uređaju i terminalu postoji servisna plomba koja odgovara kodu upisanom u servisnoj knjižici, odnosno da servisna plomba nije oštećena, kao i da, ako obveznik koristi softversku aplikaciju koja omogućava zadavanje komandi naredbi fiskalnom uređaju preko nadređenog računala, ne utvrdi da li softverska aplikacija ima uvjerenje iz ovog zakona; ako prije početka servisiranja fiskalnog uređaja ili terminala fiskalnog proizvoda u servisu, utvrdi da na fiskalnom uređaju ili terminalu proizvoda nema servisne plombe ili je servisna plomba oštećena, odnosno da su na fiskalnom uređaju i terminalu fiskalnog proizvoda poduzimane radnje radi izmjene podataka o ostvarenom evidentiranom prometu ili ostvarenom reklamiranom prometu, a ne sačini zapisnik i isti u propisanom roku ne dostavi PU, a fiskalni uređaj ili terminal fiskalnog proizvoda s oštećenom servisnom plombom ne zadrži u servisu; i ako

prije početka servisiranja fiskalnog uređaja ili terminala fiskalnog proizvoda u prodajnom objektu, utvrdi da na fiskalnom uređaju ili terminalu fiskalnog proizvoda nema servisne plombe ili je servisna plomba oštećena, ili da su na fiskalnom uređaju ili terminalu fiskalnog proizvoda poduzimane radnje radi izmjene podataka o ostvarenom evidentiranom prometu i ostvarenom reklamiranom prometu, ili da obveznik koristi softversku aplikaciju bez uvjerenja iz ovog zakona, ili da je izvršio neovlaštene izmjene u softverskoj aplikaciji sa uvjerenjem iz ovog zakona, a ne sačini zapisnik i odmah telefonom ne pozove PU i ne sačeka dolazak ovlaštene osobe PU.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi – ovlaštenom servisu novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.500 KM.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka, kaznit će se poduzetnik – ovlašteni servis novčanom kaznom u iznosu od 2.500 KM do 10.000 KM.

Članak 50. (Prekršaji ovlaštenog distributera)

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba – ovlašteni distributer, ako:

- a) fiskalnu kasu, fiskalni sustav - proizvod prije njezine inicijalne fiskalizacije neposredno ne isporuči ovlaštenom servisu, navedenom u ugovoru ovoga Zakona;
- b) pismeno ne obavijesti PU o nemogućnosti isporuke nefiskaliziranog fiskalnog uređaja ovlaštenom servisu, u roku od tri dana od dana krađe, odnosno oštećenja ili uništenja fiskalnog uređaja uslijed više sile (poplava, požar, zemljotres, nesreća u transportu i sl);
- c) ako zapisnik nadležnog organa, odnosno organizacije, ne dostavi PU u roku od tri dana od dana prijema zapisnika.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi – ovlaštenom distributeru novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.500 KM.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poduzetnik – ovlašteni distributer novčanom kaznom u iznosu od 250 KM do 2.500 KM.

Članak 51. (Podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka)

Prekršajni postupak zbog prekršaja iz ovog Zakona pokreće ovlaštena osoba PU.

Članak 52. (Podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka)

Prekršajni postupak zbog prekršaja iz ovog zakona može pokrenuti i ovlaštena osoba tržišne inspekcije, za pitanja:

1. za neposjedovanje fiskalnog uređaja
2. za neispravnost fiskalnog uređaja, odnosno za nepoduzimanje propisanih aktivnosti za otklanjanja uzroka neispravnosti fiskalnog uređaja
3. za neizdavanje računa

Članak 53.
(Prekršaj klijenta)

Novčanom kaznom u iznosu od 50 KM kaznit će se za prekršaj klijent, ako:

- a) ne uzme i ne sačuva ispis fiskalnog računa ili pisani fiskalni račun u krugu od 20 metara po napuštanju prodajnog mjesta i ne pokaže ga ovlaštenoj osobi, koji obavlja poslove kontrole, na njegov usmeni zahtjev,

Ovlaštena osoba za navedene prekršaje klijentu izdaje prekršajni nalog.

Članak 54.
(Mjera zabrane obavljanja djelatnosti)

Objekt poreznog obveznika kome je izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti propisana ovim Zakonom se ovjerava pečatom PU i vidno se označava oznakom PU.

POTICAJNE MJERE ZA IMPLEMENTACIJU ZAKONA

Članak 55.

Ministarstvo može poduzimati poticajne mjere za implementaciju zakona kao što su nagrade za klijente i slično.

Nagrade za klijente i slične akcije u cilju poticaja mjera za implementaciju ovoga Zakona bit će propisane Pravilnikom.

XIII. NADZOR

Članak 56.

Nadzor nad provođenjem ovoga Zakona kao i kontrolu instaliranih sustava obavlja Ministarstvo putem Komisije, Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine, Federalne uprave za inspekcijske poslove i drugih organa propisanih zakonom.

Tehnike i oblik kontrole pojedinog organa propisuje se Pravilnikom.

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 57.
(Dinamika)

Ministarstvo posebnim aktom propisuje dinamiku provođenja zakona i na temelju toga obavještava svaku izabranu grupu obveznika o planiranom postupku kontrole najmanje 30 dana prije početka postupka kontrole za tu grupu obveznika.

Članak 58.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", a sve odredbe ovoga Zakona koje se odnose na postupak kontrole obveznika će se primjenjivati od 1. siječnja 2010.

Broj: _____/09
Sarajevo,

**Predsjedavatelj
Zastupničkog doma**

Broj: _____/09
Sarajevo,

**Predsjedavatelj
Doma naroda**

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O FISKALNIM SUSTAVIMA

1. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u **odredbama članka III. 1. točka c), koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članku IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine**

2. DOSADAŠNJA PROCEDURA

Zastupnički Dom Parlamenta F BiH usvojio je nacrt zakona u izvornom obliku koji je dostavila Vlada FBiH.

Dom naroda Parlamenta F BiH zatražio je dopune nacrt zakona koji je dostavila Vlada FBiH.

Federalno Ministarstvo Financija je temeljem transkripta sa sjednice Doma naroda od 09.07. razmotrila primjedbe iz rasprave te nacrt doradila sukladno tim prijedlozima kakoslijedi:

- Definiranje naziva zakona (prijedlog Svetozar Pudarić)

Radna verzija zakona je nosila naslov „Zakon o fiskalnim kasama“ a nacrt nosi naslov „Zakon o fiskalnim sustavima“

Razlozi za ove dileme proizilaze iz same suštine zakona koji je tehničke naravi i to iz oblasti informativnih tehnologija koje bilježe brza tehnološka unaprijeđenja pa sam naziv u kratkom vremenu popstaje depasiran.

Predlagač je to pokušao izbjeći općim nazivom zakona, koji očito još nije do kraja prikladan.

Vlada smatra da se sam naziv definira kod usvajanja prijedloga, temeljem rasprava koje slijede, a u radnoj grupi već figurira naziv „Zakon o fiskalnim uređajima“

- Član 2 (Definicije-prihvaćen prijedlog Svetozara Pudarića)
- Član 6 (Izuzeca-prihvaćen prijedlog Lidije Bradare i Elvire AbdićJelenović)
- Član 7 (Fiskalni sustav-prihvaćen prijedlog Svetozara Pudarića)
- Član 16 (Zahtjev za registriranje proizvođača –brisano točka q.-prihvaćen prijedlog Igora Rajnera)
- Član 31. Član 38 Član I,r (pojmovno prilagođavanje-prihvaćen prijedlog Svetozara Pudarića)

3. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

OPIS PREDMETA ZAKONA

Pitanje fiskalnih kasa, fiskalnih pisača i drugih fiskalnih uređaja i proizvoda i uopće pitanje fiskalizacije, i konačno problem propisivanja, organiziranja i ubiranja

javnih prihoda, predmet je trajnih i kontinuiranih aktivnosti prilagođavanja svih državnih zajednica posebno onih koje nazivamo demokratski uređenim i tržišno orijentiranim.

Simboliku veličine problema ilustrira činjenica da je baš na dan kad je Dom naroda FBiH raspravljao o nacrtu, isti dan lideri najrazvijenijih zemalja svijeta u sklopu rasprava oko ekonomske krize u svijetu, na samitu u talijanskoj Aquilli, na dnevnom redu kao jedno od tri najvažnija svjetska problema imalo je raspravu upravo o problemima „sive ekonomije“ i načinima kako da se globalno rješi pitanje zemalja sa neuređenim i liberalnim fiskalnim sustavima.

Procesi usuglašavanja suvremenih fiskalnih potreba na jednoj i suvremenih tehničkih dostignuća (digitalizacija i telekomunikacije) na drugoj strani, izazvali su kampanju fiskalnih reformi u svim zemljama suvremenog svijeta.

Unutar fiskalne reforme na jednoj strani pristupilo se osuvremenjivanju fiskalnih instrumenata (prije svega uvođenje PDV-a), a na drugoj strani tehničko opremanje poreznih obveznika i poreznih organa elementima digitalnih i uopće telekomunikacijskih tehnologija.

Uvođenje digitalnih uređaja - kasa i dugih digitalnih uređaja, kao najsuremenijih sofisticiranih rješenja u unapređenju fiskalizacije, s aspekta države pojednostavljeno se svodi na smanjenje „sive“ ekonomije, sprječavanje fiskalnih utaja i stvaranje ravnopravnijih uvjeta na tržištu u korist legalnog nad nelegalnim poslovanjem.

4. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Čl. 1. – 8.

Uvodnim člancima Nacrta zakona o fiskalnim sustavima se uređuju predmet, fiskalni sustav, komisija Ministarstva financija, skraćenice i definicije pojmova, Pravilnik za bliže propisivanje postupaka za provođenje Zakona, obveza registriranja prometa preko fiskalnog sustava, izuzeća, prijenos podataka pomoću terminala i zadavanje komandi fiskalnom uređaju pomoću nadređenog računara sa softverskom aplikacijom.

Čl. 9. – 12.

Ovim člancima se uređuju tehničke i funkcionalne karakteristike dijelova fiskalnog sustava fiskalne kase, drugih fiskalnih uređaja i terminala, funkcionalnih karakteristika softverske aplikacije, kao i vrsta plombi.

Čl. 13. – 15.

Ovim člancima se uređuju fiskalni dokumenti: fiskalni račun, reklamirani račun, presjek stanja, dnevni izvještaj i periodični izvještaj.

Čl. 16. – 21.

Ovim člancima se uređuje postupak registriranja proizvođača, izdavanje uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika fiskalne kase i terminala, izdavanje uvjerenja o ispunjenosti funkcionalnih karakteristika softverske aplikacije, izdavanje odobrenja za stavljanje u promet fiskalnog sustava i Ugovor između registriranog proizvođača i Ministarstva.

Čl. 22. – 29.

Ovim člancima se uređuje inicijalna i naknadna fiskalizacija, zamjena fiskalnog modula i preuzimanje podataka iz fiskalne memorije, reguliraju se postupci u slučaju promjene mjesta prodaje robe, odnosno pružanja usluga, otpočinjanje i prestanak obavljanja djelatnosti obveznika.

Čl. 29. – 41.

Ovim člancima se uređuje evidentiranje prometa preko fiskalnog računa i storniranje evidentiranog prometa, izdavanje ispisanih i pisanih fiskalnih računa, reklamiranje prometa preko reklamiranog računa i storniranje reklamiranog prometa, izdavanje ispisanih i pisanih reklamiranih računa, knjiga dnevnih izvještaja, postupanje u slučaju krađe, oštećenja i uništenja fiskalne kase uslijed više sile, kao i prijenos podataka pomoću terminala.

Čl. 42. – 45.

Ovim člancima se uređuje dosje, servisna knjižica i servisiranje fiskalnog proizvoda, neispravnost i resetiranje fiskalne kase, tehnički pregled i evidencija ovlaštenih servisa i ovlaštenih servisera.

Čl. 46.

Ovim člancima se uređuje kontrola tehničkih i funkcionalnih karakteristika fiskalne kase i terminala, kontrola funkcionalnih karakteristika softverske aplikacije, kontrola registriranja prometa preko fiskalne kase, kontrola fiskalnih proizvoda prilikom servisiranja i kontrola rada ovlaštenih servisa.

Čl. 47.

Ovim člankom se uređuju ovlaštenja za donošenje podzakonskih akata.

Čl. 48. – 56.

Ovim člancima su propisane prekršajne kazne.

Čl. 57. - 58.

Ovim člancima su propisane poticajne mjere za implementaciju zakona

Čl. 59-61

Ovim člancima se propisuje nadzor nad provođenjem zakona i prijelazne i završne odredbe.

5. SUŠTINA FISKALNOG SUSTAVA SA FISKALNIM KASAMA I NOVIJIM FISKALNIM UREĐAJIMA

Prije pojave fiskalnih kasa kao dijela vrlo uznapredovanih tehnologija temeljenih na digitalnim postavkama tehničkih sustava, zadnje općepoznato tehničko pomagalo bile su registar kase koje su bile revolucionarni korak u fiskalizaciji, u zamjenu za prethodni sustav “paragon blokova”, ali i dalje podložne najrazličitijim zloporabama i otežanim klasičnim metodama kontrole poreznih obveznika od strane poreznih organa.

U eri opće digitalizacije cjelokupnog života na jednoj strani i telekomunikacijskih mogućnosti suvremenog svijeta na drugoj strani pojavile su se fiskalne kase.

Fiskalna kasa je uređaj za registriranje podataka o vrijednosti prodanih proizvoda i izvršenih usluga koji se na odgovarajući način priopćavaju kupcu, odnosno korisniku usluga, uz istovremeno evidentiranje na kontrolnim podlogama i u fiskalnoj memoriji, o čemu se izrađuju odgovarajući izvještaji.

Općeprihvaćeni naziv za te kompjutorizirane aparate je kase FCR (od engleskog - fiscal cash registar)

Ima nekoliko modela fiskalnih kasa, kao što su one za manje prodavaonice, za srednje prodavaonice, za velike supermarkete i ugostiteljske objekte. Fiskalne registar kase u sebi imaju mikrokomputore tj. uređaje koji apsolutno odgovaraju potrebama maloprodajnog objekta ili ugostiteljske radnje. Fiskalne registar kase prate prodaju po artiklima, vode zalihe, mogu se povezati na kućna računala, putem specifično dizajniranog softvera koji je poveznica (interface) između kase i PC-a. Bitna karakteristika fiskalne registar kase je da se fiskalna memorija ne može brisati, već samo u skladu sa zakonskim odredbama programirati (zalivati), što nije dostupno korisniku fiskalne registar kase.

Uređaj mora imati tehničku mogućnost komunikacije sa serverom poreznog organa (PU UIO), a ta komunikacija se može realizirati bilo kojim načinom u skladu sa suvremenim informacijskim tehnologijama, kao što su zakupljeni fiksni vodovi, razni načini bežičnih (wireless) komunikacija koje osiguravaju po potrebi kontinuiranu vezu tj. prijenos podataka i očitavanje operativne i fiskalne memorije s fiskalne kase poreznog obveznika.

Fiskalne kase koje imaju adekvatne ulaze omogućuju i rad sa bar-kod čitačima (skenerima), čitačima kreditnih kartica i rad u mreži, odnosno njihovu kontrolu i uporabu sa softverom za trgovinu i robno - materijalno knjigovodstvo na PC računalima.

Naredni korak temeljen na telekomunikacijskim mogućnostima “on – line “ veza bio je uvođenje u sustav posebnih računalnih terminala za daljinsko očitavanje podataka iz fiskalne kase, različitih korisnika, prije svih poreznih organa, koji se opet po engleskom

prepoznaje po skraćenici- GPRS sustav, u kojem se putem zasebnih terminala povezuje fiskalna kasa i terminal, a putem nekog od javnih ili posebno ugrađenih servera.

Uvođenjem fiskalnih kasa i terminala za daljinsko očitavanje podataka, zaokružuje se najsuvremeniji izuzetno djelotvoran proces fiskalizacije.

Terminali za daljinsko očitavanje podataka imaju veliki značaj u kontroli poreznih obveznika, jer se veći broj kontrola može izvršiti s manjim brojem inspektora, s obzirom da se kontrola može vršiti iz ureda poreznog organa, čime se znatno smanjuju troškovi.

Također se može izvršiti priprema za kontrolu na temelju podataka prikupljenih putem fiskalnih kasa, što utječe na efikasnost u radu poreznih inspektora.

Daljinsku kontrolu fiskalnih kasa uvođenjem nove GPRS tehnologije - terminala za daljinsko očitavanje dnevnih izvještaja iz fiskalne kase uvele su mnoge zemlje iz okruženja. Navedeni uređaj se priključuje na fiskalnu kasu i preko repetitora mobilne telefonije, šalje serveru poreznog organa informacije o broju izdanih fiskalnih računa za svaku fiskalnu kasu, pri čemu ostvaruje točan uvid u to tko izdaje fiskalne račune, a tko ne.

6. RAZLOZI ZA I PROTIV

RAZLOZI “za”

Generalno najjači argument u prilog uvođenja fiskalnih kasa je činjenica da u zemljama koje nemaju snažan ekonomski i bankarski sustav, a kakva je i naša, postoji neefikasan model praćenja i prikupljanja fiskalnih prihoda.

Vodeće razvijene zemlje kao Engleska, Francuska i Skandinavske zemlje, bez obzira na to što su uvele PDV, nemaju fiskalne kase, ali imaju organizirane i dobro uređene ekonomske, bankarske i porezne sustave.

Za razliku od navedenih, neke članice EU (Poljska, Mađarska, Rumunjska, Italija, Grčka i zemlje prethodnog Sovjetskog Saveza) imaju prilično dezorganizirane i loše regulirane ekonomske i bankarske sustave, koji čine nemogućim da njihove vlade nadgledaju fiskalne transakcije.

Čak i u slučaju da neke vlade imaju sofisticirane računalne sustave, bilo bi jako teško praćenje svih fiskalnih informacija zbog odgovarajuće lokalne poslovne prakse, kulture, kao i drugih zavisnih faktora.

Pored toga, vodeće međunarodne financijske institucije koje daju zajmove svojim članicama (Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka) vrše veliki pritisak za uvođenje fiskalnih kasa.

Bosna i Hercegovina, posebno Federacija BiH zbog svog državnog ustroja i u ovoj oblasti ima multiplicirane probleme.

Problem regulacije fiskalnih kasa na razini države BiH, FBiH i Republike Srpske bio je poseban dio rasprava unutar radnog tijela.

Pojedini članovi radnog tijela u pristupu zagovarali su da se inicijativa pretvori u aktivnosti za fiskalizaciju na razini države BiH, ali je nakon rasprave jednoglasno podržan stav da se zadatak dovrši po nalogu Vlade unutar FBiH, uz istovremeno iniciranje i usuglašavanje jedinstvenog pristupa na državnoj razini.

Tijekom rada radnog tijela, zapravo na završetku njegovog rada, Zastupnički dom Parlamenta BiH usvojio je nacrt Zakona o fiskalnim kasama.

Taj nacrt svojim stipulacijama otvara niz nedefiniranih pitanja posebno glede činjenice da je u Republici Srpskoj, kao što je i u ovoj Informaciji navedeno, već uveden zaseban sustav fiskalnih kasa.

Radno tijelo jednoglasno smatra da se unatoč ovoj novoj činjenici, a i zbog nje same, treba nastaviti aktivnost za koju se radno tijelo opredijelilo u ovoj Informaciji.

Neposredno razlozi za uvođenje sustava fiskalnih kasa po GPRS sustavu su:

1. suzbijanje “sive” ekonomije,
2. efikasniju i racionalniju kontrolu poreznih obveznika,
3. bolju naplatu poreza, jačanje prihodne strane proračuna
4. povećanje fiskalne discipline,
5. evidentiranje fiskalnih obveza i stvarno ostvarenog prometa u maloprodaji,
6. unapređenje bezgotovinskog plaćanja i
7. harmonizacija prometne sfere s europskim standardima.

Prilikom analize smo imali u vidu da je uvođenje fiskalnih kasa bitan preduvjet za efikasno funkcioniranje sustava PDV-a, zaštitu proračunskih sredstava, povećanje stupnja kontrole i naplativosti. Uzete su u obzir činjenice da u našoj zemlji postoji veliki broj fizičkih i pravnih osoba koja organiziraju i vrše promet dobara i usluga, a koja nisu registrirani PDV obveznici, pa ne postoji mogućnost kontrole istih. Veliki broj trgovaca ne evidentira cjelokupan promet. Dešava se da uvoznici plaćaju PDV i knjiže ga kao svoj ulazni porez, nakon čega u knjigovodstvu prikazuju da je prodajna cijena neznatno veća, ista ili čak manja od nabavne, tako da se kroz evidencije smanjuju podaci o izlaznom porezu. Za očekivati je da bi se ovakve zlouporabe znatno smanjile uvođenjem fiskalnih kasa.

RAZLOZI “protiv”

Nasuprot navedenih stavova, postoje i stavovi da je uvođenje fiskalnih kasa preskupo. U prilog tom stavu, govori se da je za očitavanja podataka svih kasa u Srbiji potrebno je 325 dana ili 3 minuta po kasi, da je za obavljanje očitavanja svakog dana potrebno 300 ljudi. Očitavanje se vrši preko Telekoma Srbije. Za jedno očitavanje kasa potreban je protok od 5 megabajta, što praktično iznosi 500.000 eura, odnosno milijun eura za dva čitanja mjesečno, koliko je predviđeno. Inspektorska kontrola Financijske policije i dalje postoji, što sve skupa čini sustav preskupim. Smatra se da je uvođenje GPRS sustava u Srbiji koštalo oko 3 milijarde dinara, a samo očitavanje podataka košta milijun eura mjesečno. Također postoji mišljenje da nije moguće iz jednog ureda kontrolirati u svakom trenutku čitavu trgovinu Srbije, u prilog tom stavu se navodi da su Talijani još 2000. godine pokušali uvođenje daljinske kontrole fiskalnih kasa, te da je nakon šest mjeseci pokušaj propao.

Osim navedenog, postoji mišljenje uglednih ekonomskih analitičara da je totalno uvođenje fiskalnih GPRS sustava u uvjetima velikog postotka “sive” ekonomije u prvim godinama kontraproduktivno zbog liberalnih shvaćanja tržišta.

Mi to ne vidimo smetnjom posebno ako se ima u vidu da se taj nedostatak da otkloniti ispravnim sustavom sankcija za prekršitelje.

7. PROCJENA IZNOSA FINACIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije neophodno osiguravati posebna finansijska sredstva u Proračunu Federacije BiH.

8. PROCEDURA

Prednacrt ovog zakona uradila je radna grupa. U nacrt su ugrađene primjedbe i sugestije Ureda za zakonodavstvo FBiH, PU i Uprave za inspekcijske poslove, rasprave izrečene na raspravi na Vladi, te ga je u ovom obliku kao Nacrt usvojila Vlada FBiH i proslijeđuje ga u redovnu parlamentarnu proceduru.

9. MEHANIZMI ZA PROVOĐENJE

Primjenom odredbi ovoga Zakona u potpunosti će se ostvariti pravna sigurnost u trgovini, stabilnost i zaštita potrošača, a ista će se osigurati putem nadzora nad provođenjem ovog Zakona od strane Ministarstva financija/Ministarstva finansija FBiH, putem Porezne uprave FBiH i Uprave za inspekcijske poslove.